

עין משפט
גור מוצה

עם א מ"י פ"ח מהל'
יבום הלכה יט'
ב מ"י פ"ו מלכות
יבום הלכה ז סנה
פסין ח טושיע אה"ע
סמן קמט ספיק טו'
מא ב מ"י פ"ח מהל'
גרושין הלכה כ סנה
פסין ט טושיע אה"ע סמן
י ספיק ח'
סב ד מ"י פ"ח מהל'
אחות הלכה טו סנה
פסין ט טושיע אה"ע
סמן קמט ספיק ח'
גב ד מ"י פ"ח מהל' ח
טושיע ט ספיק'
פר ד מ"י מלכות
יבום הלכה יט סנה
פסין כ טושיע אה"ע
סמן קמט ספיק ח'

מוסף רש"י

ספני האיבול. שפסיה
ליארם כל ימי הללה. אכל
גרושה חלוקה חמ' וטובות
(א) חלוקה מעוברת
שמה חלוקה.
השפלה חלוקה מלמלא
דמ חלוקה הוא (לע"ו)
המזכירה כרוז
לכהונה. להכיר שגל
היה חלוקה ומתמת
לכונה וקטן קטן. כל
העולה לייבום. ליקח
יבום. עולה לחליצה.
ליקח חלוקה (לע"ו)
שלושה חרשים
הראשונים. שניה יבולה
לא להשאיר ולא להחיות.
ממת חל עולה (בחבורה)
קנה. עמד ברין. ולמטה
לו סוף כל חלון (שם).

מא:

אמאי א"תא יהיה תיובתא דרבי יוחנן. וא"ת דלמא לא תחלוץ
משום שמה תמנא מעוברת וכל של קיימא וולד אינו פוטור עד שיצא לאחור
העולם וי"ל דלמא ליכא למיחש דמוך שלשה ודאי לא תנשא ולאחר ג'
נמי אס תמנא מעוברת לא יבא
לעשות ועוד שאל יבא חרש מעוברת
לפי טעם זה לא תחלוץ דמתני' ענה
כרוז: **משום** דפסיד אה טווי.
נמי טעם זה לא תחלוץ דמתני' ענה
טובה קמ"ל: **אלא** ארוסה גרושה
מאי איבא א"תא. וא"ת לרש לקיש
ארוסה כיון דלא מיעברא אמאי לא
תחלוץ וי"ל דלר"ל גזרו ארוסה אטו
גשוה אבל לר' יוחנן דגשוה גופה
משום כרוז בעלמא ליכא למגור ומימה
דלמאי נקט גרושה דמארוסה גרידא
היה מצי למיפק: **קרא** ע"י
הרמב"ם הוה. וא"ת לר"ל תקשי ליה
מנבי יוסי וי"ל דלר"ל נמי אינה חוללת
מוך ג' משום דאינה עולה ליבום:
הספקות חלוצות ויא מתיבמות.
מההיא דנפ' שני (לע"ו)
(ג): מי שקידש אחת מב' אחיות ואינו
יודע איזו קדש ה"מ למיפק אלא
סהיה צריך להאריך אכל מההיא דרש
דלעולם אין לה ליבום ולהתעק אכל
ארבעה חלון (לע"ו דף טו). דחוללות
ולא מתיבמות אלא ה"מ למיפק
דלעולם אין לה ליבום ולהתעק אכל
הכא יכולה להמתין עד שימגדר הספק
כההיא דלעיל שיכולה להמתין עד אחר
ה' ומיהו מההיא דספק קידושין דנפ"ד
חלון (לע"ו דף ל): הוה מצי למפקר:
אילימא ספק קידושין תתייבם
ואין בכך ב"ב. ולא
צני למימר שגול ספק קידושין
בערוה דהו ספק אס היא לרש ערוה
או לא דל"כ הוה ליה למימר הספקות
לרומיהן חוללות ולא מתיבמות ונפק
גירושין ה"מ לאוקמי דלא מתיבמות
שמה היא גרושה אחי: **הא** קטנה
דכאי בת איבערי. ואפילו למאן דלא
גזר לתמן (דף מנ): קטנה אטו גדולה
ה"מ לענין דבמנה בשאר נשים אכל
לענין יבמה מודה: **עמד** ברין
וברת. לאו בנרת כשבינה איירי
שרוצה לעגנה ואין רוזה לא לייבם ולא
לתלן דהא בפרק בתרא דכמות ודק
(ק): פסין מינה לשמואל דחייש ללרבי

ואס כשבינה ברת אחאי אית לן למיחש ללרבי אלא בנרת מחמת
מנדין או מחמת ממון איירי ולא דוקא ברת דהוא דרין מלה דכיון
דלא כשבינה ברת אלא מחמת אונס שאירע לו מה לי ברת מה לי
חלה ובהדיא אמר בירושלמי בפרק אע"פ דה"ה חלה ולא כמו שפירש
בקונטרס התם דוקא ברת אכל חלה לא והא דבעיא בריש כמות
(דף ג.) חלה מצי היינו שחלה מיד בהגעת זמן אכל הכא שחלה אחר
שעמד בדין דהוה לו לכוונס לאלתר קודם שאירע לו אונס ונראה לר"י
דוקא בנרתה ליבום וברת אכל אס לא נרתה אלא לחלוץ אין נראה
שתיקת לה חתמים מונות מיבם כיון דאין סופו לייבם אלא לחלוץ
ודוקא ברת תקנו לה מונות משלו אכל לא ברת לא משום דלא שכיח
שיאחר מליבם כיון דאימיה קמן ונרתה דמשום זמן מועט שרגיל
לאחר לא תקנו לה מונות ומיהו בפרק ד' אחין (לע"ו דף כט: וסו)
ששמע קת דמי לא ברת נמי מייב במונות דקאמר כשעמד בדין
ויפקו לה מונות משלו ואינו מוכיר כלל ברת אף על גב דהתם איירי
בעבד בה מאמר דפרישית לעיל לענין זה אין שום סברא לחלק בין
עשה בה מאמר ללא עשה אלא כשיש שני יבמין דאי לא עשה מאמר
לא זה ולא זה לא מתיב במונות לא זה ולא זה אפילו נרתה אחר
מנה ליבם וברת ואלטרין התם לאוקמי בעבד בה מאמר משום דבענין אחר לא הוה מצי מיפר וקת נראה דמחמת קנס שקנסוהו חתמים
שלא כנסה תקנו לה מונות דהא אין מעשה ידיה שלו כדאמר בפרק בתרא דכמות (דף ק: וסו) אי משום מעשה ידיה לא משעבדא
ליה ולמאי דפרישית דכשלא ברת אין לה מונות אינו ראייה דמעשה ידיה אינו שלו דאין לחוש שמה אמר לה לאי מעשה ידך
למונותיך דאכתי לא משעבדא ליה עד שיברח ויפקו לה מונות ומיהו אריי דלפירוש זה טפי הוה ליה למימר דלא מתיב במונותיה:
לאחר

החולץ ליבמתו פרק רביעי יבמות

מפני האיבול. אצילות. והאי כל הנשים יתאכרו ולא למעוטי ארוסה
לינשא דהתם כר' יהודה כפירא ליה דגבי דבמנה רבי יוסי מקיל טפי
מרבי יהודה כדאמר בשלבי גמ' דלרבעה אחין (לע"ו דף לה.) אלא
כאצילות אחי לפלוגי עליה: **גמ'** אלא לא תחלוץ אמאי. ולאחר ג'

אס אינה מעוברת תנשא או אס
הפילה תנשא דהא חללה: **לימא** סיהוי
סיוכסיה דר' יוחנן. ומשום הילי לא
תחלוץ שמה מפיל ומנשא חללה זו
וחלילת מעוברת לא שמה חללה:
ולאו מי אופכנייה. בריש פירקין (דף
לה:): **לימא** מהא נמי סיהוי סיוכסא.
ונפקא מינה דאי מיתרלא קמיימא
מיקום הך: **גרושה** מאי איכא למימר.

אמאי לא תחלוץ. אס היתה גרושה
מאמר קודם שנשאה אחי של זה דהא
פסולה היא לכהונה וקיימא מצי איכא
למימר אמאי לא תחלוץ: **משום** מווי.
דאית לה כל שלשה מנכסי בעלה
דמתני' כדרייתא בשעתין ואי חללה
לית לה מווי וזאייה לא מצי מינכסא
עד לאחר שלשה ומפסיד לה: **ארוסה**
וגרושה. גרושה שמתארסה ומת בעלה
ונפלה ליבום מן האירוסין תחלוץ בתוך
שלשה דהכא לאו משום מווי איכא
דארוסה לית לה מווי מנכס ולא
משום כרוז לכהונה דהא פסולה היא
משום גרושין קמאי: **אלא** משום דרבי
יוסי. כל העולה ליבום כו' וזו הואיל
ואינה עולה ליבום בתוך ג' כדאמרן
לעילוי שמה יפגע בששת אח אינה עולה
השערה לפני הוקנים לחללה. ולרבי
יוחנן לא תיקשי דאי חללה ודאי
חללה (ה) דהאי אינה עולה לחללה
לאו חללה פסולה משמע שהרי כמה
נשים שנינו חוללות ולא מתיבמות
היכא דלא אפשר אלמא חללה היא
ומיהו היכא דאפשר לאתמוני עד

שמתרה ליבום משהיין: **אילימא** ספק
קידושין. כגון זקן לה אחי קידושין
ספק קרוב לו ספק קרוב לה: **אמאי**
לא מתיבמות ספיקס. ממ"נ אי היא
יבמתו שפיר מייבם ואי לאו קידושין
הוה נכרית בעלמא נסיב: **שקידש**
אחת משתי אחיות ואינו יודע איזה
מסן קידש. ומת שמיהן חוללות ולא
מתיבמות דלא מצי לייבומי דלמא
פגע באחת זקוקה. והא הכא דאינה

עולה לייבום ועולה לחללה ולא אמרי' תמתין עד שיבואו עדים ויבררו
את יבמתו: **הכי** השפא הסם. עולה לייבום היא אי הוה ידעין לה אכל
הכא אס יבא אליה ויאמר לה מיעברא מי משחקין ביה וחתכים:
הרי קטנה דלאו כס איבעורי היא כו'. הלכך לא חללה. וכל הנך דאמרו
רבנן חוללות ולא מתיבמות כגון אחות חלולת ואחות זקוקת וספק
לרש ערוה התם (ו) משום דלא אפשר הוא דאס כן לעולם מאסר
להנך כיון דמדאורייתא בת ייבום היא חללה אכל הכא דאפשר
לשהיי משהיין ויאל הדבר בהיתר: **שלשה** חדשים הראשונים.
שאינה יכולה להנשא מחמת בעלה: **נוגה** משל בעלה. סק כחז לה
(במות ג:): את מהא יתבא בביתו ומחנה מנכסי כל יומי מיגר ארמנותין:
מכאן ואילך אינה נוגה לא משל בעל ולא משל יבם. ואינה
דומה לשאר אלמנה דהתם כל זמן שלא נשאת לאחר ואומרת מחמת
פלוגי בעלי שכבודו גדול עלי ים לה מונות אכל הך אגידא ביבם פסיק
אין לה נכסי בעל מונות ולא משל יבם עד שתכנס לחופה:
עמד בדין. שחכמה בדין או כנס או פטור וברת: **נוגה** משל יבם.
דקנסין ליה: **לריכה** להמתין. עד שיהיו לה ג' חדשים מיום מיתה:
הו

לאחר

מסורת הש"ס

(א) (לעיל לה:): (ב) לקמן
קט': (ג) לעיל לו:.
(ד) ומספחה פ"ו (ד) (לעיל
ג' כ' לו. לקמן מדא.
(ה) מתיבמות ק"ו: (ו) ופ"א.

תורה אור השלם

1. ואם לא יחפץ האיש
לקחת את יבמתו ועלתה
יבמתו השערה אל
הזקנים ואמרה מאן יבמי
לקדים לאחוזי שם
בישראל לא אבא יבמי'
דברים כה ז

גליון הש"ס

גמ' הבי שהיא התם אם
יא איהו. עין לקמן דף
פ"ו ע"פ מ"ס: ד"ה אין
מספיקין:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אלא משום
וכי חללה היא קטנה
אינה: (ב) ד"ה הכי קטנה
וכי חללה היא קטנה. כ"ג
ע"ל דף ג' ע"א:

תוספות ישנים

כל שאינה עולה לייבום
ואינה עולה לחללה. ואין
לפקות איך אף קאמר ר' יוחנן
חללה מעוברת שמה חללה
הא אינה עולה לייבום משום שמה
היא ולא כן קיימא וז"ל לא סהא
עולה לחללה וי"ל דדוקא
למחלה אין לחלוץ מעוברת
משום דלא מצי ליבמה אכל
דיעבד מהינה חלולה כי
חיון שפיהיה דלא חילף
לייבום: